

مطلبی میظبدگر دل زارت نهاد از منش کوی خداراکه خدارا شنید
 از پی خویش عجیبی می دل شهسا پسر
 صرشوریده ز سودا دل شنیده
 خون که از دید و چکیدست شراست امروز
 خون که حرف چورنامه اعمال نهاد هر گفتاهی که کنم صین تو ابست امروز
 نگ و ناموس عجیبی می توکشتنده داد
 رخصت صبر و سکون طلاقت و تابست امروز

عمر پایان رسید فته خوبان بیوز دل ز جهان سرد شد سوزش پهان بیوز
 قوت عمد شباب رفت و شدم بکه
 موی سیا بهم سفید گشت پیری دل
 آتش شوق ارچ شد سرد ز آب و صا
 ترک تهم لفت جان در عالم آمینه رو

خشک و ترم بمرده بود رفت بیاد و مرا خشک لب پوشم ترد غم جان بمنز
برو و پریشانی از گیسوی او شانه گر دخم بسیج او جانست پریشان بمنز
بحر طبیعت ترا گرچه بپریست خشک
لیک و پدای عبید لکومی غلطان بمنز
بھار آمد کلرنگ می بسا غریز زنخست گل و ریحانست باد غیربریز
نحوه شاپد نو خیزو گیر باوی جام کلمن بدشت تماشای سبزه نو خیز
علاج طبع فسرد و بجویی از آبے که هست آب شکل و بطبع آتش بیز
گرفت زا ہد ما آب آتشین درست زاب آتشی برز و بخرقه پرسیز
گرت اراده صلح است طان من نشین درت اراده چنگست مرحبا بخیز
برای در دغم دل عبید بایست دوا
اگرچه شعر تریست بکه در دانگیز

حمد نو

۱۳۶۹-۵۱۲۷

در صفت چاہی مزع سلست

برگش همراه لطیف ریحان غیره ولاد
زمرد است شکل وازو برآید لعل
خورد پوچوش برآید از و می احر
منی که فیض صدای خوار در شیرش
پیش او بصفت چون کیا بگلی زرد آ
الرزوی خوش میست نفحه باید
سزد برند نونه ازین شکر فرمایع
سزد کنون که ازین چاھی سلست
کند مالک چین همسری سلست میان
چین که روکش چین کشت خاک بگذا

بیوی روکش ریحان غیره ولاد
بنفشه هست برگش دازود مزرگ
بیشکل ظاہر اگر هست اغیره اود کن
منی که کاه نانده به فتنه شیشه و د
بر آن گزید و صفت چاہی کاید آزن
عجب نباشد اگر رو تباشد از ارس
بشر برلن و پاریس و جرمن لند
رفترباج نخواهد زملک چین و ختن
مباری چو گلشن کی کند کلخن
سزد که طعنه زند سلست اکنون بر قطن

آزاد جهانگردی

ذکارت ۶۲۴۷

در مرح جهان چیرگرد و ماله)

بایوں خط میوسواد می دلست شیرا
که باشد روکش کلزا رخت بپیا پا
مبارک مرز بومی جانقرا جامی طرخیری
منفرد ولت اقبال شارستان عموی
غبارش غازه رخساره گرد و میانی
زماشیر بوا او آب جانجش و روای پرو
زجان آسامی شام و مسرت افیش
طرب ساماں شنیدن از نواہ می طیوار
بصدق و صفا سمت جنوب از سطح آب
روان سرمایه باب نزهت از آب و آن او
گهره ای سلامت زینت و امان مجراج

سفره ای طهر آیت طر اچیب طوفانش

توان نیر و پدیر فرحت ازاند از هر یاس

بود دریاچه اش آمیزه علیست شانش

چمن سرمایه دیدن از گل و ریحان ایش

بجان شام هرات و صبح نیشا بو قربا

فراغ از فیض انفاس میچ و آب جیوان

سوادش سرمه پشم صد و خورشید رختش

که از رفت بجیوان میزند پلو برایوش

که آمد خوشتراز صبح و طعن شام غریبا

که باشد روکش کلزا رخت بپیا پا

بایوں خط میوسواد می دلست شیرا

بکشیتیها صد فهایی پر از گوهر بدایانش
 که بست از خبر و میان بغل صد یوپفتیک
 قیامت پیش با افاده محترم خراش
 بجان و ارقمه طرز تیان فرخار و گنایش
 نکشم پیکار عشواد جادو اوایانش
 نزد کشیده بی پاکیستی صنعت طرز آش
 خصوصاً زرگران و بکران جامه بافایش
 زمان نور متساب و شاعع هر تما باش
 میان اهل صنعت بکران مشهود دوار
 بچاک سینه عشق بی حاس و جده
 که آبد باعث صدماز بر راهی بیانش
 بزرگان خاور متساب فریض صحنه کاش

چودریانی که بهر رونایی شهر خوددار و
 چه زیبا محل میں، حسن فرین بهزرا
 نزدیکت و لبرمی آماده طرز تیان و
 خراب جلوه خوبان و صد خیز کوشی
 عیجم پرده دار کشیده سکمیان و لان و
 گرفته بیعت صنعت چین لندن پرس
 فرید و هر سنا عان صنعت آفرین و
 توکونی ساختند از غایت حسن فتها
 با انواع نزدیک آفرینی در فوکاری
 رفوخه بجارتند از سورن مرکان معموقاً
 زمازک بجهاتی خوشنمایی مجمع صنعت
 سمندر جهان در وامن هر کارگاه او

سخندر ببر او آیینه دار موجبه بحرش
 چکنها پیش مر قعماهی تصور کستانش
 کشید از سر تعظیم هم بر سرها بود جایش
 که در ببر شهر پنجه خوف دسته ای باز رکاش
 اروان را مایه آرام از آب روان او
 بجان میست کش آسایش تن سر و قدش
فضیله

اثر میله بد کنون نزد هیریشان
 زباد سرد مستان و ابریف فشن
 زمرد مک نرسه نور تان سرگان
 زبکه مخدو از سردی یهو اشده است
 که مانداز حکت خون نکب دشیان
 بجههها اثربرد شد چنان ساری
 سردو که چشم خور شید مخدو کردو
 کنونکه از نفس سرد باد در عالم
 نماند کرمی خسارت های شعله خان
 سرد که آتش عشق تبان شود خاموش
 بجهه دل پر پوز اشیش نفسان
 دیرین زمانه همه هشت مکرو غذا
 گرفت و اور برد از عجوزه دو ران
 دیرین زمانه که در برق شد زین پنجه
 مینکند حرکت پیچکس ز خانه جوش

برای راحت خود کرده هر سی سان
 شهان بیان و گذاشتن گلیم نهان
 گذاشتن شئی بست و شاه برا یوان
 گزینش بد خون بسته ایمان
 زجو صدمه سر گرفته است ایان
 میکند حرکت از مهر خود بجهان
 رون بجانب گلگام بصیران
 جذک گذاشت از برج دوری ریان
 هزار بحد را خوشناد شوپنها
 که مثل فیل سیاهی سد هست قلعه زنان
 فرزخ پیغمبر میکند طیران
 بحر پیدا که یک بچه ایست قلعه زنان

چه مالدار و پنهانی مایه در خور مهد
 برای حفظ وجود از آدمیت سرما
 نموده گرم رخوشید روی خود آنگه
 کسی زانش بیداد کرده روشن جما
 کسی بخلقه آن خوش شعله خواری
 زکر زمین و ضر و حین مان که کسی
 بیملی تهم دهد و کروش بعد
 میان کشی حریقی نشانه ام معموم
 سفینه که بسان سفینه شرم
 و هان گشاده نهانی است و میباشد
 و یا بزرگ عقابی بیاز و ان قوی
 شبانه زور و رونت پیچو فلک خلک

محیط کشور نگاهه سحر و خارمی
 جنگ کرد از نگاهان محیط پر پورمی
 برگش طریخ خوبان بمحیشه در خرم و تما
 شبانه روز کار سکست پیوست است
 چین محیطی و برگشتم به تنها می
 پیشکوه شتم دهر هم زبان هستم
 پر کلکه بخه آند و دال سیمه فشرد
 پر شعله ریزی افکار و سورش تب غم
 که بی زد و بی که نا ماله بلب
 که از خیال تهابی نکش بر خرم جبر
 سکمی پیشکوه بخت سیمه زبان گستاخ
 پر مضراری دل رویی می پیش نظر

که ساحلش بزمستان بود ز دید و نهان
 که شور موجه او مید ہد ر صور شان
 بسان دیده عاشق بھیشه و مطعنیان
 خداش کرد که کفر اسکم زین بجهان
 ندیم بخ و فیضت حسرت فخر مان
 بصد ملامت و حسرت من دل کیا
 زنوك هر مرد مسک کشید و صد طوفا
 بکسر کله احمد مخزو بجسم سو خته جان
 که از جدایی باران ز دیده سکنی
 سکمی روز و دن آتشی بخمن جان
 سکمی ز رجوت دل سرمه در کبوی
 ز اضطراب جکر جلوه کر رخ بیمان

که اخْتَ دل رشْمَه‌ای بِرْقَتْ لَنْتَ که عرض حاکم نمی‌پُشَّ او رد و جهان
 پناه عالم دادم محمد عربی
 قسم خلد و سفر علت وجود جهان
 شفعت روز جزا بیده بوانقام
 شهنششی که خیال ناش میرزد
 آگر شرارة تهرش زبانه زن گرد
 امام خیل رسالت نبین وزمان
 چمن چمن گل ترست بدامن اذن
 پسخ خوت شود همچو ماہی بر میان
 ترانه ایکه سراید بوصفسش ای آزاد
 بروز محشر لته دره حنان

غزلیات

نگاه او نه تنها کرد روایتگران را
 سکت گر که شایعه حاکم ازداران را
 یاں شوختی دایش ساخت کار دنگاران را
 که بربنای از جرت کره شدنگران را
 بدل می‌آفریند با یقین صفت پیمانی
 یک انداز نگاه است صد گیب امیداران را
 شب عتاب و سر و جله در بیگانه شرقی
 رساند شه رعیش و نشاط باده خواران را

ز عیش بر شکال آگ که بودندی که دخوت
بسر کردست با مشوق و می شهایی لان
چنانزی به بجاہ لی تھا زیرین بکر
بجا می لاج بر سر خاک کر دون آقداران
شدای آزاد از بخز بکار رهایی کلاب تو
علم اکنثت حضرت در دان حاد و کاران

ب جوم در دندان بزرخاک من است آ مشت
چراغ ترجمہ از سور دلہار و شن است آ مشت
پیاو رنگ عشرتہای متفاقان شاکن
بجا می کل حکمر پکاله ڈور دامن است آ مشت
نمیداعم که نازکیست بی باکانه شخون زن
که در دل هر طرف آواز بیگن بکن است آ

آنکه آزم دی آزار نهان میدارد
سر غنواری خوین حکمران میدارد
دہر برهن خط ز صدقہ نشان میدارد
دل بر آن عاشق بد عالم میوزد
با زور بعنه زخون کرمی پیابی شوق
خلشی ناولک ناز تو نهان میدارد

کرچه جادو سخن‌اند در آفاق بسی
مگر آزاد عجب طرزیان میدارو
مشکر کرد دولت جادو بدشایم دادند عوض کنج روایان طبع روانم دادند
مازیاد دل جادو سخنان را فسون قلم سحر نوایی به بیانم دادند
تابد لہا سکند نشر حست سحوم
غمکاران ز جهان قشود بر دل داعی
عشرت از نسبت هن طبع ملالت گرد
تابکام دکران غمپش از شورش ثوق
تابغندر صریر طلم شور بد هر عوض مشق سخن شغل فنا نم دادند
در غم عشق توبی صرفه قفا نم دادند دلم از دست رو بودند وزبانم دادند
نشر لک حزن سینه خراشید آزاد
تابول و دیده خونایه فنا نم داد

دل آسوده ز هر عیش نشانی دارد
هر زمان کارمی و هر کار زمانی دار
جان برمی زان قدر اند از محل است
پای رب اندر چین و هر گل خاطر است

چون تازیم به محظزی حافظ آنرا
کلکت مانیز زبانی و سیانی دار

بر رخ حضرت دنیا در دل و اکرم
تما جگر پاره شد و رخت بھری ای

بہ سامی نکرانید و سلامی تو اخوت
بعد طفیلی ما یحیف که در مزعع دار

در نوک استری از همدی ساز خیال
از سک رویی و آزاده دلی ای زا

مقدم خانه برآند از من تا کردیم
ماره‌ای از غم دل بود که افشا کردیم

آنکه صد نامه سخون و شاش انش کردیم
خرزیان پیچ نبود آنچه تنا کردیم

خامه از غیرت مضراب نکیسا کردیم
راه مثل سخن خوش بد لیما کردیم

شمس العلم مولانا محمد شبلی نعماںی

۱۲۷۳ھ ۱۳۳۲ھ

دستہ کل

چند پروردہ بیند عمر دنیا باشم زین پس باقبح و باودہ بنا باشم
جیہ سایی حرم کعبہ جو بودم لکھنڈ بر دستکده ہم ناصیہ فرسا باشم
حکم حنفی و ہوس شوہ انا بُو
کر جہ پرندی وہ سو شوہ انا بُو
بادو بھر جند تھر قہ تو ان پر کشد
امی خوش آن نرور کہ رازم قلذ بردہ
محب دست م امان من من سرت دست در دامن آن شوخ خود را با
د امن عیش ز دستم زرود تاشی
د امن بھئی لازکف نہ ہم ناما شم

امشانز بھئی کمن هر متع کہنہ و نورا طراز مند و جمیڈ و فر تاج خرو را

به برسواز اجوم دل بران شوخ بی پرو
گشتن از سرره مشکل اثادست هر و
فعان از گرمی هنگامه خوبان زردشتی
بهم آمیخته از زلف عارض طلعت و ضو
بده ساقی می بافی که در جنت تحویلی
کنار آب چوپانی و گلگشت اپاورا

سایسلی باد خپس کیرای مرگانش
دگرده پاره سازم این قبای نزهد صد

شمرده

کردم از مدحت شیراز و صفاها نداهم
محبی بود مرآ منزل مقصود و عبیت
ساغرزند کشم حیف که جزو درد نداشت
اند کی نیز بجامد دل خود مین باشم
چند در پرده توان کرد سخن فاش کنم
دوستان کردم اراین سکه از این بدو
ساغری چند باد رخ رکمین خوردم

از پریشانی آن میمندیش که من دست و حلقة آن لف پریشان زدهم
 کارم افتاد بدان باد شکه کشور حسن آن نگار بجمی حیره بدانان فروخت
 حامه زده جو بر قامت من است بود
۱۹ منکه در سینه ولی دارم و شدای حکم
 من نه آنم که به هر شوهد دل از دست فهم
 بست پل سال که پهوده نکه داشت
 ساغر باده و طرف چمن و لاله رخی
 شابد و باده و طرف چمن و جوش همار
۲۰ شدیا خود تو بفرما که با یعنی حکم
 امنی نامد خلوت سان حجاز را
 بعل بش اکرچه بکامم سکر نخست
 بامسری است آن نکه جان نواز

ما دیده ایم که کلمان طراز را
ضایع مکن بغير کنه هایی راز را
ما بده ایم و لبر عاشق نواز را
درست دراز کشته و آغوش باز را
قریان شدم خطای کنه های ناز را
اماچه چاره کله حقیقت طراز را
دینش وال کنه رسید آثاب بود
این حرف از فانه محمد شباب بود
ما دیگران بلطف و باد عتاب بود
صحیح از گرانه سرزد و دیدم که جواب
مارا سخن نغمجه حاضر جواب بود
و رنه سوال بوسه ماراجوان بود

برگز کمی خونی و رعنای تو غست
بچاره کننه دان دا به می عشق غست
بر خند پور بیز معموق خوش بود
آور بزم که کار آزاده دردشت
ناوک بزد بغير و مرابر چکنست
من خود نخواهم اینکه برآفده جای ران
وقت سحر که عارض ولی تعاب بود
برزم شراب و شاب در کمین هانگ نی
امدانه دان حوصله برگسی ایش
شب بود و صد هزار کاشمی دلفر
با چشم شرکمین تو کارمی نداشتم
نار و عروج من مدادش اجازتی

شلی خراب کرده پشم خراب است

تودگمان که متنی او از شرب بود

ای کمکمیکوئی کز راز خردارم اندیشه خامی هست من نیز برا م
اید و است پرس از من رسم و رهقهوئی آکنون که من بیدل سودایی کردارم
آسال و گرخواه بشد رهن می مطلب این خوده مسیری کامال برا م
روی پیش روی شایان نهفته نیست گذار که این پرده از روی تو بردارم
یک دید و حیرانی از هستی من باقیست دان نیز بخواهیم کز روی تو بردارم
ای مسکف کعبه این جلوه فرشتی چیست من هم بسر کوئی که محکاه گزد را م
از زهد دروغ خود بفریفته ام خلقت اید و است چه مسیری تا من چه برا م
ای شلی نعامی این پرده دری از اینها که ز خود گفتی من نیز خردارم
سیاران آشکارا گفت ام این حرف پهانی که شوخی نکته دانی بردارم عقل و ایمان هم

حیدری اینچین کم اتفاق اشاده دوران
 که من دان فنا صبح هم بسته و آن هر یار دان هم
 شب و صلی داری خواهیم از بین خویم
 که خواهیم گفت ما او شکوه ای با هم خوبی ای هم
 دودال بودن درین هشت عیشیت لکه
 جمل ستم رکفر خود که دارد تویی مان هم
 مده از دست خود رکین نوانی هم خوشی را
 تو شاه حسنه و درسته و ارمی کیک غریخوان
 بوی گل

۱۰) آنکه فرشته
 پیک فر خنده قدم مرد و سر امیاید
 کز سفر مار سفر کرده ماماید
 رفت از شهر انسان که بهاران هم پن
 آمد امکونه که در باع عصبا میاید
 کوئا بوسف کمکتیه کم بغان آمد
 رفتش گرده بکام دل احباب نمود
 بوی جانی که مشام دل و جان زده
 تماکنه
 هر کجا میکند رد عطر و این میکند و
 نرسی که از آن زلف و ماماید

شلی عمر زده اور ددل و دین بزدای
غیر از این عیت که از دست کرد امیا
۱۷ آکتوبر ۱۹۵۸
از حان کند شتم و بازم ببر نماید که نیت زورم و آن بنت زنمای
فرات و هجرد یار خوش بود که در ای پس از کند شتن شب هم سحر نماید
دل ار بدست تو افشد شار خوان کن که این متعاع بخار داد کر نماید
حد از دوست شب با هتاب را پم که کار عارض او از قمر نماید
به خواری که زکوی تورفت نهاد
گمان برم که از این پس کر نمای
۱۸ آکتوبر ۱۹۵۸
آن شوح را نمی سر آن پس و جو نماد یعنی کل مراد مراد نمک و بو نماد
هر چند آن نوازش ظاهر ہمان حکایت پیدا است این که آن روشن پس و جو نماد
شلی برا نجف داشت بدلاں بزبان فکنه
کو یا که کار با صنم نند خو نماد

۲۱ آکنورت شنگر
یک سروصد کونه سودای نهانی داشتم
یاد آن روزی که من خود جهانی داشتم
ماجرای باخوار نکته دانی داشتم
آشیانی نهان پا سبانی داشتم
ایغور آن که منم استانی داشتم
منکه در آغوش خود جان جهانی داشتم
کز مین کوچه او آسمانی داشتم
بهم باو میگفتم ار درونهانی داشتم
کرچه صرفی می نیارتم بد و کتایح گفت
یاد آن روزی که از ناماکرده کاریهای خود
شیخ باک از گردش گرد و نمود
یاد آن روزی که از ناماکرده کاریهای خود
با عدو میگفتم ار راز نهانی داشتم
یاد آن روز یکه من از ساده لوحهای خود

شلیا آن جلوه بینگیک های محظی
بود ما قیمت که من خوب کرایی داشتم

گرامی جاندھری

وفات ۱۳۴۵ ه

پنجا ب

من و دلکرمی آه چگر تاب من و سر جوش حسن آباو پنجا ب
برآمد حرف پنجا ب از زبانم زبان شد موح کوثر در دل انم
اگر عشق است در راهش آبایی و گر حسن است از خاکش گیا هی
بجا می لاله اش لیلی دمیده بجا می بید مجنون سکرشیده
فر دکسر د در هر گوش دامی قیامت فامتی محشہ خرامی
بدام آهوان شیران اسیند که اینجا آهوان شیر گیرند
زبان ترکرده کبکان بهاری بخون شا به بازاران شکاری
نظر گرم رقص بسم اینجا نیاز اینجا و نیاز اینجا دل اینجا
نگاه و جلوه با هم عشق بازند نیاز و نیاز در نمازو نیاز زند

بستان در جلوه عاشق در نظاره
 کمند افکنده ذره برستاره
 تماشاست جامم کیغبادی
 تماشا سجمل درخون طپیدن
 تماشا لعرش مستانه دارد
 تماشا زخمی تسع نگاهی
 سرراهی دچارم شدنگاری
 نگاردن لربانی دلفیری
 پرسی دختی پرسی دلوانه ماهی
 شبی نظاره آن ماه کردم

غزلیات

ای سرت کردم بکردن جام
 شیشه سبکن کردش ایام را
 باده کردم است ساقی خام
 ده بشارت پیشگان خام را

هر کسی را در خور آن داده اند
با وہ رامستی او کر دش جام را
من رخود فهم که مخصوص غیور
بر تابد نامه و پیغام را
از هوس سکسل که در هر دانه ای
تباعیه کردند گویا دام را
ماچه بربندم که از خود بگسلم
چشم بازنار یا احرام را
مرغ زیر گ دانه را دانست
ابلده شاهزاده زدانه دام را
عشق میوزری کرامی سکوه چیت
غوطه در آغاز ده انعام را
خشآمد و از عقل فسونگر نتوان گفت
پیداست که از پیه و احکم شوان گفت
ما چکش دیرینه سر جوش استیم
بادل شد کان قصه ز محشر شوان کرد
آن طفل ره دل ز دور هزن شوان
منصور که مستانه برآمد بسردار
خوش گفت که هر گزنه به من شر شوان گفت

بادوست حدیث دل غمده چه کوئی
دارم کی فرده با خرسوان گفت
در ویده معنی آنکهان حضرت اقبال
پیغمبری کرد و پیر شوان گفت
بلای کوشش آن حشم سرمد ساخته است
یکی بشهر مکه کن چه انقلاب آزاد
فرات و دجله ندانم و یک رشته ام
تاره دشمن در هج سعی و منزل داد
دید صحیح و گرامی ما نجواب نهوز
اجل کره بره بخبر چهان خته است
نخاهم آنچنان بر جلوه جانانه میرقصد
که بخود شمع را برگردانه میرقصد
من قدر تهدودای مجنون ساز خودی ریم
که در شهر جنون دیوانه بادیوانه میرقصد
ندانم غمزه ساقی چه فون کرد دکارش
که امشب محتسب میکده زنده میرقصد

نمیدانم فریب کردش حشمتی که نزد را که شیخ شهر در راهی چه اساتاده میرقصد
مرا افسانه ییلی و محظون یاد می‌اید اگر فرزانه میخندد اگر دیوانه میرقصد
کرامی را بطلوف کعبه خود دیدم و گفتم
که این نمبدان کافر که در تجانه میرقصد
عشق در ذوق عقل در نگنک دوست در صلح و ماسبان در
عشق در جذبه و هزار سلوک عشق یک نعمه هزار آهنگ
عشق را دار و عقل را منبر عقل در نگنک و عشق خود پر
من عقل بر لب ساحل عشق را تختگاه کام نهانگ
عقل با عشق شبی دارد جام ببور و باده هکرنگ
عقل در پرده گفت اان خوا عشق متانه میکشد آهنگ
عقل از نگنک شیشه میارد
میزند عشق شیشه ها بر نگنک